

Dersin Tanımı					
Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	Kredi	AKTS
OSMANLI HUKUKUNUN GENEL YAPISI VE İŞLEYİŞİ	KHKD1216980	Bahar Dönemi	3+0	3	8
Ön Koşul Dersleri					
Önerilen Seçmeli Dersler					
Dersin Dili	Türkçe				
Dersin Seviyesi	Doktora				
Dersin Türü	Zorunlu				
Dersin Koordinatörü	Prof.Dr. Mehmet Akif AYDIN				
Dersi Verenler	Prof.Dr. Mehmet Akif AYDIN				
Dersin Yardımcıları					
Dersin Amacı	Osmanlı Hukuku'nun genel yapısı ve işleyişini incelemek				
Dersin İçeriği	Bu ders; Osmanlı hukukunun genel yapısı, şerî-örfi hukuk ayırımı, Örfi hukukun doğuş sebebi, Kanunnameler ve Osmanlı hukukundaki yeri, Osmanlı adli sisteminde mahkemeler, Divanı Hümayun ve diğer yüksek mahkemeler, Osmanlı hukukunda resmi mezhep anlayış ve uygulaması, Fetva ve fetva kaza (yargı) ilişkisi, Osmanlı hukuk uygulamasında özelliği olan guruplar: Gayrimüslimler, Osmanlı hukuk uygulamasında özelliği olan guruplar: Müstemenler, Osmanlı hukuk uygulamasında özelliği olan guruplar: Köleler, Tanzimat dönemi ve hukukta batılılaşma, Tanzimat döneminde kanunlaştırma hareketleri, Tanzimat döneminde adli yapı, Osmanlı dönemi sonrasında hukukun aldığı şekil; konularını içermektedir.				
Dersin Öğrenme Çıktıları				Öğretim Yöntemleri	Ölçme Yöntemleri
Osmanlı hukukunu genel yapısını tartışabilecektir				1, 10	
9. Osmanlı Devleti sonrası hukuk reformlarını tartışabilecektir					
1. Osmanlı Şer'i hukukunu özetler				1, 10, 19	
1.1 Osmanlı örfi hukukunu özetler				1	
1.2 Osmanlı örfi hukukunun doğuş sebepleri ve şer'i hukukla ilişkisini özetler				3	
1.3 Osmanlı adli yapısını tartışabilecektir				1	
2. Şer'iyeye mahkemelerini özetler				1	
2.1 Divan-ı Hümayunu özetler				1, 10	
2.2 Kazasker Divanlarını özetler				19	
2.3 Osmanlı hukukunun yapısını tartışabilecektir				3, 4, 9	
3. Mahkemeleri özetler				1	
3.1 Divan-ı Hümayunun özetler				1	
3.2 Osmanlı Hukukundaki resmi mezhep anlayışını tartışabilecektir				1, 10	
3.2 Kadıları bir mezhebe bağlı kalma olgusunu özetler				1, 10	
4. Anadolu ve Rumeli'deki Hanefi mezhebi uygulamasını özetler				1, 10	
4.1 Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da diğer mezhep uygulamalarını özetler				19, 2	
4.2 Fetva ve kaza (yargı) ilişkisini tartışabilecektir				1, 10	
4.3 Fetva kurumunu özetler				1	
5. Fetvanın yargıdaki rolünü özetler				1, 10, 12	
5.1 Osmanlı Hukukunun yürütme vilgi kaynaklarını tartışabilecektir				1	
5.2 Fıkıh kitaplarını ve fetva dergilerini özetler				3	
6. Kanunnameleri özetler				3	
6.1 Şer'iye sicil defterlerini özetler				19	
6.2 Osmanlı devletinde Tanzimat dönemini tartışabilecektir				1	
6.3 Tanzimat'ın umumi sebeplerini özetler				1	
7. Tanzimat Döneminde yaşanan değişiklikleri özetler				1	
7.1 Tanimatın doğuş sebeplerini özetler					
7.2 Tanimatın doğuş sürecini özetler					
7.3 Tanzimatın doğurduğu sonuçları özetler					
8. Tanzimat dönemindeki hukuk hareketlerini tartışabilecektir					
8.1 Hazırlanan kanunları özetler					
8.2 Kabul edilen adli yapıyı özetler					
9.1 Hukuk reformlarına etki eden faktörleri özetler					
9.2 Hukuk reformlarını özetler					
Öğretim Yöntemleri	1: Anlatım, 10: Beyin Fırtınası, 12: Örnek Olay, 19: Kavram Haritası, 2: Soru - Cevap, 3: Tartışma, 4: Alıştırma ve Uygulama, 9: Benzetim				
Ölçme Yöntemleri					
Ders Akışı					
Sıra	Konular	Ön Hazırlık			
1	Osmanlı hukukunun genel yapısı, şerî-örfi hukuk ayırımı				
2	Örfi hukukun doğuş sebebi				
3	Kanunnameler ve Osmanlı hukukundaki yeri				
4	Osmanlı adli sisteminde mahkemeler				
5	Divanı Hümayun ve diğer yüksek mahkemeler				
6	Osmanlı hukukunda resmi mezhep anlayış ve uygulaması				
7	Fetva ve fetva kaza (yargı) ilişkisi				
8	Osmanlı hukuk uygulamasında özelliği olan guruplar: Gayrimüslimler				

Sosyal Bilimler Enstitüsü / Kamu Hukuku Doktora Programı
2019 - 2020 Eğitim Öğretim Yılı
OSMANLI HUKUKUNUN GENELYAPISI VE İŞLEYİŞİ
Ders Tasarımı (Syllabus)

Ders Akışı		
Sıra	Konular	Ön Hazırlık
9	Osmanlı hukuk uygulamasında özelliği olan guruplar: Müstemenler	
10	Osmanlı hukuk uygulamasında özelliği olan guruplar: Köleler	
11	Tanzimat dönemi ve hukukta batılılaşma	
12	Tanzimat döneminde kanunlaştırma hareketleri	
13	Tanzimat döneminde adli yapı	
14	Osmanlı dönemi sonrasında hukukun aldığı şekil	
Kaynaklar		
M. Akif AYDIN, Türk Hukuk Tarihi, Beta Yayınları, İstanbul 2012; Osmanlı Devletinde Hukuk ve Adalet, Klasik Yayınları İstanbul 2014, TDV İslam Ansiplopedisi, MEB İslam Ansiklopedisi'nin ilgili maddeleri		